Personalregionrådet
Robert Johansson (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2025-10-09

RS 2025-0935

Svar på interpellation 2025:84 av Axel Conradi (M) om man som invånare kan lita på att Aida Hadžialić talar sanning om ambulanskrisen

Axel Conradi har i interpellationen ställt följande frågor:

1. Hur många meddelanden om behov av personal att fylla vakanser har via SMS/mail och annan kommunikation skickats till medarbetarna inom ambulanssjukvården från 1 januari 2025 till 16 september 2025?
2. Hur många arbetspass till antalet har dessa meddelanden omfattat?
3. När fick den politiska ledningen kännedom om bekymren inom AISAB och ambulanssjukvården kopplat till omorganisationen?
4. Varför vidtog inte den politiska ledningen åtgärder innan sommaren för att undvika den uppkomna krisen?
5. Stämmer det verkligen att fack, medarbetare eller andra inblandade inte informerat den politiska ledningen om bekymren inom ambulanssjukvården?
6. Är du nöjd över att ha genomfört en omorganisation med besparingskrav utan risk- och konsekvensanalys?

Som svar vill jag anföra följande:

Ambulanssjukvården är en viktig verksamhet och en central del av samhällets totalförsvar. Vården har särskilda krav på förmågor såsom tillgänglighet, kompetens och robusthet. Ambulanspersonal jobbar i en krävande arbetsmiljö där höga stressnivåer, traumatiserade patienter samt utförandet av snabba riskbedömningar och beslut är naturliga inslag.

Med anledning av erfarenheterna från pandemin och ett krig i vårt närområde var det väl motiverat att se över ambulansverksamhetens förutsättningar och organisering. I augusti 2023 fattade Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutet att samordna all ambulanssjukvård under regionen genom att successivt fasa ut de upphandlade avtalen (HSN 2023-0665). Beslutet föregicks av utredning enligt regionens rutiner och välkomnades av fackliga företrädare.

Beslutsunderlaget lyfte fram flera fördelar som konsekvenser av en sammanhållen organisation, bland annat en ökad förmåga att snabbt anpassa verksamheten efter förändrade behov, en mer effektiv samordning av den prehospitala vårdkedjan med akutsjukhusen samt bättre

förutsättningar att möta de skärpta krav som uppbyggnaden av totalförsvaret innebär.

Sedan i maj 2025 är ambulanssjukvården i Region Stockholm regionägd genom ASIAB. Inför sommaren uppskattades omfattningen av medarbetarnas semester som likartad med tidigare somrar. Planering och schemaläggning gjordes för att hantera ledigheter. Dessutom stärktes tillgången till akutläkarbilar, jourbilar och ambulanshelikopter.

Trots detta kan bemanningen av hälso- och sjukvården vara särskilt utmanande för flera verksamheter under sommaren. I juli och augusti kom larm från ambulanspersonalen om en ohållbar arbetssituation. Mittenkoalitionen fick kännedom om det första larmet samma dag och tog det på stort allvar. Dialog inleddes med både fackliga representanter och verksamhetsledningen dagen därpå, och situationen följdes därefter upp kontinuerligt. Det är viktigt att problemen vårdpersonalen erfarit blev kända så att åtgärder snabbt kunde sättas in.

I regionens ambulansverksamhet fanns under sommaren 40–80 ambulanser i tjänst beroende på tid på dygnet, som dirigerades över hela länet efter behov oavsett tillhörande ambulansstation. Vid de aktuella tillfällena fanns ambulanser i närliggande områden redo för eventuella utryckningar. Larmen vittnar om en ansträngd bemanningssituation och en tuff arbetsmiljö, men verksamheten har över sommaren säkerställts av att lojala kollegor ställt upp och jobbat extrapass vid behov.

Patienter ska känna sig trygga att en ambulans kommer vid akut behov. Faktum är att tiden för utryckningar vid de mest akuta prio 1-larmen var kortare än året sommaren 2024. På grund av ansträngd sommarbemanning uppstod enstaka fall där utryckningstiden till lägre prioriterade patienter var något längre än normalt.

Under sommaren uppnådde ambulansverksamheten tillgänglighetsmålet på 99,5% under juni, 99,2% under juli och målet överträffades med 101,9% i augusti. Driftsbortfall åtgärdades med insättning av extra ambulanser som inte var knuten till den ordinarie driften. Vakanser av denna omfattning på grund av sjukfrånvaro eller andra orsaker är en realitet i svensk välfärd.

En väletablerad metod i välfärden för att hantera sådana vakanser är att kollegor tillfrågas via SMS om schemaändringar eller extra arbetspass. För ambulansverksamhet tillkommer en ytterligare dimension av oregelbundenhet, där särskilda olyckor och incidenter i samhället kan kräva extra bemanning utöver den planerade.

Med fler kollegor och en bättre arbetsmiljö drabbas enskilda anställda mindre, men brådskande vakanser kommer alltid att uppstå i yrken som kräver att den anställde är frisk. Att erbjuda frivilliga men extra åtaganden

till anställda är då att föredra, i stället för att direkt gå upp i stabsläge med tvingande kommendering av extra arbete.

Efter sommaren beslutade Regionstyrelsen i augusti (RS 2025-0015) att en partsgemensam utvärdering av ambulansverksamhetens sommarplanering, arbetsmiljö och lönestruktur skulle genomföras, samt att förslag på åtgärder som kan stärka verksamheten ytterligare skulle identifieras vid behov. Mittenkoalitionen anser att de anställda, verksamhetsledningen och regionens förvaltning är mest lämpade för en sådan utvärdering då de har goda insikter i verksamhetens utförande och behov. Utvärderingen väntas återrapporteras under hösten 2025.

Personalen är vårdens viktigaste resurs. För en välfungerande ambulansverksamhet behöver därför både arbetsmiljön och arbetsvillkoren vara attraktiva. Larmen från i somras belyser behovet av att regionen blir en bättre arbetsgivare. Budskapet från politisk nivå är fortsatt det samma sedan larmen framkom: Mittenkoalitionen är redo att fatta nödvändiga beslut för att säkerställa en robust ambulansverksamhet med god arbetsmiljö.

När Mittenkoalitionen tillträdde var ambulanssjukvården fragmenterad, underfinansierad och med bristande kvalitetskontroll. Ambulanspersonal behövde åka hem från arbetspass i blodiga kläder, obehöriga kunde obehindrat tillträda ambulansstationer som saknade skalskydd, och personalen behövde tjänstgöra med eftersatta fordon.

Dessa ärvda problem har varit kända för Mittenkoalitionen sedan tidigare. Därför har de åtgärdats. Under hösten blir beslut fattade under 2023 och 2024 verklighet: Med en samordnad organisation kan nu högre krav på säkerhet ställas och bättre kollektivavtal införas. De eftersatta fordonen ersätts successivt med nya fordon.

Arbetet för en bättre verksamhet och arbetsmiljö kommer att fortsätta. Mittenkoalitionen ser nu över organiseringen av prioritering och dirigering av ambulansverksamheten, samt informationsdelning för bättre akutvård och riskbedömningar.

För Mittenkoalitionen går patientsäkerheten och vårdpersonalens arbetsmiljö före ideologiska skygglappar. Steg för steg stärks förutsättningarna för en robust och effektiv ambulansvård i Region Stockholm.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 9 oktober 2025

Robert Johansson